

EXERCITIUM ACADEMICUM,
IN
**LIBERTATEM
CIVIUM,**

QVATERNUS
EX RECTA CIVITATIS AD-
MINISTRATIONE RESULTAT.

QVOD,

BENEDICENTE JEHOVAH!

X SUFFRAGIO AMPL. FAC. PHIL.
IN REGIA ACADEMIA ABOENSI,

SUB PRÆSIDIO

VIRI PRÆCLARISSIMI

DN. M. SIMONIS PAULINI,
ORIENT. ET GRÆC. LINGV. PROF. ORD.
RÆCEPTORIS MEI, UT SEMPER FIDE-
LISSIMI; ITA QVOVIS OFFICIIS GE-
NERE MAXIME COLENDI.

RO HONORIBUS IN PHIL. OBTINENDIS,
VENTILANDUM SUBMITTET
PETRUS HENR. SCHÆFER,
ABO A- FENNO.

IN AUDIT. MAX. D. V. JULII, MDCLXXXVIII.

EXC. APUD JOH. L. WALLIUM, A. T.

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS
SUMMÆ FIDEI VIRO,
CONSILIARIO,
CANCELL: CONSILIARIO,
UT ET
ACADEMIÆ CAROLINÆ
CANCELLARIO,
CELSISSIMO ILLUSTRISSIMO QUE
COMITI AC DOMINO,

DN. ERICO

Lindstjöld/

COMITI DE Stassund / LIBERO BA-
RONI DE Lindewald / DOMINO IN
Raggeholm / Brewijk & Kla-
eborg.

DOMINO MEO GRATIOSISSIMO.

CELSISSIME COMES,
DOMINE GRATIOSISSIME.

 Niqviora credo Popu-
lorum fata vel exco-
gitari non possunt,
qvam illa; ubi crudeli-
tas Tyrannorum & proculcatæ
Libertatis oblivio, servitutis vitæq;
simul & morum barbariem intro-
duxerint: felicitas rursus illius Gen-
tis, ad cœlum usqve extolli mere-
tur, qvæ dulcissimum Libertatis
nomen, non umbram ejus, sed
veram speciem exoscularur, co-
lit, adorat, Scilicet Libertas Civi-
um æqvitate temperata, non po-
test non viam omni Disciplinæ &
cul-

cului aperire, quibus, mortalium
horrenda feritas in pulchrā homi-
nis formam efformatur, meroſitas
in Civilitatem, ſtupiditas in indu-
ſtriam, miseria in ſplendorem, &
innopiae annona in cuiusvis co-
piæ meſſem mutantur. De iſt-
hac prærogativa, omnes, qui pede
aut mente Orbem terrarum per-
agrarunt, Septentrionalibus, præ
reliqua Mundi plaga, maximè
gratulanrur, quos Libertatis cu-
pidiſſimos Imperia ſua bene diu-
que moderari crediderunt, dum
ea, Imperantium Majestas & Pa-
rentium Libertas, duplii ve-
luti muro cingunt. Tali quoque,
zona, ter coronatum noſtrum ſub
polo Imperii corpus, cinctum,
omnes mecum cordati cum ve-
neratione agnoscunt; nemo no-
ſtrum

strum cum sit, cui, sub summo Sce-
ptri regimine, Libertate decenti
frui non contigerit, quam, cœli-
tus nobis datus summus Monar-
cha tuetur & dirigit: Purpurati ve-
ro Consiliarii & Amici ejus, quibus
tanquam Planetis, Sol ille stipatus
est, mire sublevant. In horum
numero stat Illustrissima Tua Ex-
cellentia, Senator meritis longè
maximus: quantum alii Heroici
manu & gladio, hoc, ore & cala-
mo, heroica Tua Industriæ & pa-
ri successu, Libertatem Civium, h.
e. Salutem publicam, Regnique
incolumitatem defensum ivisti:
Cujus rei monumenta clara undi-
que exstant, quæ de grandibus
in Rempub. benè meritis abundè
loquuntur, Illustrissimæque Tuae
Excellentiae longè illustrius No-

men hoc signant caractere: *Alijs
inserviendo consumor.* Nec ex animis
Civiū deleta existimet Illustrissima
Tua Excellentia verba illa: quid
verba dixi? Oracula sane! quæ,
in Conventu illo Regni maxi-
mo proximè hinc habito, ex ore
tanquam cœlo delapsa, in aures
animosque fluebant Civium: O
Cœlites! digna, quæ in auro &
marmore exsculpta, futuris seculis,
Amorem tantum in Patriam pa-
triaque Libercatem, æterno en-
comio deprædicent: quam ju-
cunda quæso! quam ponderosa!
pro Libertate communi; Zusende
af dhe flagne och flingrade/ är intet
så tadeligt för Gud/ intet så beräm-
ligt för Menniskor; som en enda
Undersätare strålsad viur nödh och
vara/ för öfvervälld eph ordit.

Quid

Quid hisce, in tam operosa re, dignius a Persona digniori dici unquam potuit? Verborum gravitati, facinora tam publica, quam privata, pondus addiderunt, tam graviter, tamq; clarè; ut nemo Civium vivat, quorum pectora splendidum illud Lindiskiöldii Nomen Excelsum non tangit, veneratione non commovet: etiam me eo perpulit; ut rubore seposito, Illustrissimam Tuam Excellentiam, tanquam magnum Libertatis Patris Patronum, pro exilis Exercitii hujus Academici, meiq; tutela, humiliè compellare auderem, simulque, ponderosa illa magnificentiae dona, pro familiæ nostræ conservatione, in meos gratiosissimè cumulata, quæ sanguinis jure ad me quoq; fluxerunt,

huc

humilima hac memoria, submissè
venerari, tentarem. Adderet plu-
ra animus, Tantæ Dignitatis servi-
tuti totus obstrictissimus, nisi re-
verentia habita in medio hæceret,
ignarus, quâ submissa deprecatio-
ne offensam eminentiam expiabit.
Sola est Clementia, Heroicorū illa
germana Virtus, erectū met tenens,
hac, generosum Illustrissimæ Tuaæ
Excellentiae peccatus, non minus quā
industria inclarescere, novi: candē
quoq; humilimis precibus compre-
hendo, ut ad stupore tot facinori-
bus illustrata, radiū quemdam in
supplicem explicare incipiat. Quod
ipsum tunc eveniet: cum Illustris-
sima Tua Excellentia, gravem
audaciæ culpam, graviori poena
dignam condonare dignetur; pa-
gellas hasce, quæ Illustrissimæ Tuaæ
Ex-

Excellentiae gratiam ambiunt, se-
rena fronte aspicere; Clien-
tisq; Libertatem & Salutem sub
Umbonis suæ forti tutelâ prote-
ctas habere. Cælestem supplex
Majestatem, assiduis precibus de-
fatigare nunquam desinam, di-
gnetur illâ, Illustrissimam Tuam
Excellentiam, Salvam benè, diuq;
Regi, Patriæ, Libertati Commu-
ni, servare: quo simul, Familiæ tam
Illustri, Nominique Illustrissimo,
prospera, & præmia, gloria &
memoria, vota & longa merito-
rum desideria manebunt.

ILLUSTRISSIMÆ TUÆ EXCELLENTIÆ

devotissimus
PETRUS SCHÄFER

In
Virum Eruditione & Virtute Pereximum,
DN. PETRUM SCHÆFERUM,
Aboensem, Philosophiae Candidatum
solertissimum, pro Laureâ Magisterii,
de *Libertate Civium acute disputan-*
tem,

twiygauua.

Vitæ liberioris omne gentis
Mortalis cupidum est genus sed usq;
Paucis cognita vera lex amœnæ
Libertatis, & undiquaque rectæ.
Hanc quidam statuunt licentiosam,
Dictis pro lubitū suo petulcam,
Atque ausis tumidam vel indecoris.
Nonnullis placet, absque lege qvâvis
Libertatis originem fuisse,
Mansuram & sine legibus perennem.
Tu S C HÆF E R E doces, quid illa verè
Sic, quâque in ratione collocanda,
Si justa ipsa erit, & piis probanda. |
Præbes hinc specimen bonique Civis:
Nam vere vir erit bonusque Civis,
Libertatis habens reapse curam
Veræ, quæ genuina norma vitæ.

Scripsit amicus
PETRUS LAURBECHIUS,

AD LECTOREM.

Nobilitatem praesentis discursus B. L.
mecum agnoscas scio, quod ille con-
summatam eruditionem, ingenium
maturum, industriaq; absolutam poscat: quo-
niam autem in Juvenem illa integritas, nisi
supra etatem sapit, quod mihi denegatum
sincere fateor, cadere nequeat; levi propterea
apparatu materiam tam excelsam in lucem
prodire vides. Linde ansam habebunt benigna
pectorata, hoc Academicum Exercitium, beni-
gne excipiendi & interpretandi; reliqui ausentes
abundantem materiam, bilem suam & sto-
macum, pallorem ac fremitum declarandis
Illi, facile aquiescent spero, videntes Au-
ctori, inter tot spinas occupato, tu-
tissimum fuisse, aliorum ductu uti, a-
liorumq; verbis potius quam suis, tam arduum
cautionisq; plenum argumentum deducere.

H*i*

Hi vicissim, eo sunt animo, ut preees &
excusatio, sinceritas & innocentia, detestan-
dam illorum cavillandi scabiem magis exci-
sent quam tollant, pruritumq; magis inflam-
ment quam suffocent. Imo, ea sunt tempo-
ra, illi mores: quod Pallas ipse, nec Gorgonie
cranio Calumniatores depellere; nec scuto suo
Innocentem adversus calumnias defensum i-
re valeat. Hoc addo. suffecit Scribenti, in hoc
exercitationis genere, cum viatore in pericu-
lis constituto, iutiorem quam splendidiorum
elegisse diam: ne liberori calamo, gladium
collo, quod aliquando evenit, acueret; aut
metu intempestivo, indignum Civitatis mem-
brum inter Concives audiret. Benè Vale
Candidæ Lector, & candore tuo nobis ad-
esto!

THES. L

THESES I.

præliminaria Methodumque Discursus evolvet.

 Vemadmodum duæ sunt præcipuæ partes Reipubl. Imperantes & Obedientes, seu Magistratus & Subditi; sic duo sunt suprema privilegia, Majestas Imperantium & Libertas Civium: Illius Thronus, quanta unquam sanctitate, veneratione, submissione & obsequio stipatur; hujus etiam nomen, tantam lætitiam, pacem, fortunam & quamvis usuram ubiq; pollicetur. Scilicet Civitas, quæ est securitatis portus, pacis munimentum, societatum copula, vitæ melioris anima, honestatis custos, virtutum nutrix, Vitiorum vindex, literarum Genitrix, artium Magister, quæ est Populi salus, & Mortalium Libertas, hæc inquam Respub. cum Imperium sit in homines judicio & libertate præditos, omnes populi generosiores cultioresque supremæ Majestati ea conditione sese submiserunt, ut de libertate sua naturali, quantum suprema

A.

Lex

Lex, Salus Populi permittit, sponte cōcessa,
ea jura privilegiaq; fibi reservarint, quæ
necessitatem in usum, metum in securita-
tem, incommoditatem in cōmoditatem,
inopiam in copiā, feritatem in humani-
tatem, exitium in salutem, & miseriam tā-
dem in splendorem mutarent, promove-
rent, confirmarent. Cum igitur Li-
bertas hæc Politica, res tam pretiosas,
& qvibus nihil homini carius esse po-
test, complectatur; hinc Libertatis no-
men adeo dulce est, ut nec mirum, si
populus majori furore nunquam ad
arma ruat, quam quoties de libertate
ipsius agitur. Quid enim amissa liber-
tate, nisi tristis vitæ servitus. Hinc il-
læ voces : Vivere in libertate, vel

ante servitutem mori. *Dicente Cl: G.*
Hornio in Dissert. super Inst. Polit. Boxbor-
nij. l. i. C. 5. Igitur animus non sine
summa voluptate rapitur ad hujus tam
nobilis libertatis considerationem, qvi-
cung; ejus est amans adjungat sese co-
mitem, & observet mecum hancliberta-
tem /

tem clare emergere; si 1. vocum
huc spectantium valores. 2. Origo ob-
sequii. 3. Libertas naturalis. 4. Partes
obsequii. 5. Libertatis politicæ pæro-
gativæ, ex tribus fontibus deductæ: 1. ex
Formis Rerum publ. 2. ex affectionibus
Summ Imperii. 3. ex modo pervenien-
di ad idem, evolvantur. Nunc ordine ad
singula.

THESIS II.

*Loco Etymologiae Inscriptioverum sensum
insinuabit.*

Caput & caudam præsentis facit dis-
cursus, ut constet, *Civis* nomine indi-
gitari omnes, quibus, post Summum in
Civitate Imperium, obsequii gloria re-
lieta est. *Tacit. b. An. c. 8.* five sint *Originarii*;
five *adventitiū*: vel etiam intelligamus
subditos ordinarios ex legitimis: de quibus
Nobiliss. Gyllenstålpe in verè nobili suo
opere Polit. ad Regnum nostrum accom-
modato loquitur: qui, *scribens*, aut per
justam successionem, aut legitimam,
populi subjectionem spontaneam obno-
xii redduntur: *extraordinarios a no-*

stro proposito excludimus. *Libertatem* vero, quæ Civibus adscribitur, non intelligimus *naturalem* illam, quæ opponitur *Civili* (quoniam Civem in ore habemus) qua omnibus æquales nullius præterquam Dei imperio subjectos se mortales credunt: nec *Libertatem Cibilem* sensu Grotiano, de qua ut & *personalis* dicit: sicut ergo libertas personalis dominum excludit, ita Libertas civilis regnum. *J. B. & P. l. I: C. 3. §. 12.* Nec *Libertatem in sensu proprio & strictiori:* quæ concipitur per facultatem intrinsecam agendi aut omittendi, quod quis ipse judicaverit. *Dn. Pufend. de I. N. & G. l. 2. c. I. §. 2.* Sed in *sensu latiori*, quæ subjectionem quidem voluntatis & vi- rium sub alterius Imperio supremo præsupponit; jus nihilo secius, privilegium & dominium aliquale in actio- nes, res, vitam & Personam involvit, quibus certo respectu & secundum quid hanc Civitatem aliam antecellere in pro- patulo est: imo, quæ ipsa, *Cives secun- dum pacta & leges fundamentales jure* postu-

postulare a Summa Potestate queunt.
 Hanc libertatem Clarissimus Hornius
 nimis rigide proseqvitur; politica illa
dicens propriè est libertas a coactio-
 ne; quâ populus non, nisi cum suo con-
 sensu Imperia Dominantium accipit: Alio
 titulo, eam quod etiam idem est, liber-
 tate obsequii salutat, quâ populus non ni-
 si salvis prius legibus suis ac juribus o-
 bedientiam Magistratui præstare vult.
In Observ. ejus super Inst. Polit. Boxhornii.
 C. 5. Thes. I. quæ Libertatis scintillulæ
 clarissimè elucere *in rectâ Civitatis ad-*
ministratiōne solent, qvum Officia tam
 Imperantium quam Parentium in illa
 rite observantur, ipseque Status bene
 valet: h. e. leges & instituta Civitatis
 cum ad genium populi aut regionis at-
 temperata sunt. Quo nomine Rem-
 pub. tales a Forma Rerum pub. regu-
 lari separamus, propter aliquod inter-
 veniens discrimen ad nostrum propo-
 situm presse non attemperata, opponi-
 musq; directè ei Reipub. quæ propter

vel vitia Civium, vel status, corrupta audit. Videsis Dn. Pufend. Off. H. & C. L. 2. Cap. 8. §. 5.

THESIS III.

Primo, Originem Subjectionis Civium ex partis eruet.

Pede ad rem ipsam promoto, ut ordine ad veram Libertatis Civium notitiam pervenias, primùm causam inspice, quæ in obseqvii obligationem a parte Civium influit: seu quod idem est, originem Subjectionis Civium investiga. Hic doctorum preme hac in materia vestigia & tutus progredieris. Video non solum, veritati esse consenteum illud, à Nobilis. Pufend. in Introductione Historiae in frontispicio §. I. exhibitum: *Led kan/ sâgandes/ hvar och en hoos sîgh lâtteligen sluta/ at icke straxt vidh Menniskiolönetz första begynnelse och vphof/ sådane Republicquer hafwa warit til/ såsom nu för tijden: Blan at hvar och en Hwysfader les De vishi*

de vthi the förste swerldenes i äder vthi e-
gen Fr̄heit / och war ingens annars
Hwsponda wälde vndergivven/ rege-
randes han sin hustro / Barn / och
Hwspolck sielf som en högstrådande.
Höfverheet : Verum etiam, qvod ex so-
cietatibus hominum simplicibus nō sta-
tim sequatur; hominis indolem præcisē
ad societatem Civilem ferri O. H. &c.
L. 2. c. 5. §. 2. Aristotele idem afferente.
Nicom. L. 8. c 14. Homo conjugale magis
quam Civile animal est; qvanto prior,
magisq; necessaria est familia , qvam
Civitas, & filiorum qvoq; procreatio
animalibus communior. ita ille. Qvod
ipsum qvam maxime patet, si triplices il-
læ rationes, a Celeb. Pufend. exhibitæ
penitus perspiciantur. **I.** *Conditiones ho-*
minum in Civitate : Civitatem nempe qui
subit, naturalis libertatis jacturam fa-
cit, Imperio se subjicit, & Dominium si-
mul in actiones suas, in vitam, in æquali-
tatem existimationis, in bona sua, Sum-
mæ Potestati transfert; cum contra, ad-
hoc naturaliter homo fertur, ut nemi-

ni subjectus esse, ut omnia suo agere arbitrio, ut proprio commodo velificari velit. 2. *Officia boni Civis*: Inter illa non leve est hoc ipsum, ut animal hoc politicum nihil sibi bonum credat, nisi idem tale quoque publico sit: ast quam maligne maximæ partis hominum ingenia ad huncce finem sunt attemperata, nemo tam imperitus est, quin intelligat. 3. *Natura bominis*: cum nullum homine animal ferocius, aut indomitum magis sit, bruta cœcis voluptatibus longe excellens, quale naturale civilis vitæ obstaculum *vide in Off.H. & C. L. 2. C. 5. §.6.* Unde patet, non natura πρώτως sed Disciplina eum ad societatem illam aptum fieri: *quod fusè deducitur in J.N. & G.L. 7.C. I. §. 4.* Quemadmodum jam impulsiva & principalis causa Societatis Civilis est *Securitas*, propter quam homines præsidia sibi contra mala, quæ homini ab homine imminent, circumponunt, perque Potestatem Summatam, malitiam hominum coercent, contra quam, neque; Lex naturæ, nec pudor

dor, nec divini metus Numinis, neque conscientiae morsus sat validam habere vim deprehenduntur; ita efficacius robur adversus omnes molestias, hominem extra Societatem Civilem constitutum, perpetuo obtundentes, eisdem suppeditare non possunt, quam ipsi homines, & illi quidem in insigni quadam multitudine, per pactum copulati: quam pactorum copulam causam esse proximam obsequii Civium ac Summae Potestatis, ex quibus tanquam partibus integrantibus Respub. constituitur, curiosi rerum investigatores afferunt. *Commodè hic Precl. Pufend.* Posita, *inquit*, in uno submissione, & in altero submissionis acceptatione, statim provenit in hoc jus isti quid injungendi, seu Imperium: *Ulterius pergit*: uti per pacta jus ad rem nostram; ita & per submissionem jus, circa libertatem viresque nostras disponendi, in alterum conferri potest: aliter enim vires suas homines in alterum transferre nequeunt, quam si totos se sponte sub-

miserint ejus voluntati. *in 7. N. & G. L. 7.*
§. I.C.3. Ita servus, non vi fact⁹, sed merce-
de conductus, pacto subest Domino suo,
ut hic illi conventam mercedē; iste huic
vicissim conventā operam debeat. *C. G.*
Horni⁹ rem vocat prodigio similem, quo-
modo tanta incredibilis hominum mul-
titudo, tanta diversitas inclinationum
judiciorumq; , tantusq; torpor homini-
bus communiter innatus & aversatio
ultra faciendi quod utile est, adeo co-
agulari possunt, ut in validissimum
Reipub. corpus, animentur; ita effor-
mari, ut morosa ac libertatis avidissi-
ma pectora, sponte sese Superioris vo-
luntati imperioq; submittant. Ratio-
nem tamen ipse nexus illius inter Ma-
gistratum & Subditos adnectit, eundem,
non nisi in mutuo utriusq; consensu &
spontanea horum subjectione, consistere
adserens. Propterea, *inquit pariter*, quam-
diu spontaneus ille consensus durat, Res-
pub. est tranquilla; at contra, orto dissen-
su & obstinatione, vincula Imperii ab-
rumpuntur. *In Dissert. ad Instit. Polit.* *Box-*
boro-

bornij. C. 3. Thes. 5. Civitatis sanè per pactum constitutæ, fit aliquis membrum dupli modo, pacto nempe tacito, vel expresso: hoc, primi fundatores Reipub: illo, posteri eorum accedentesq; habitatores, qui a Dn. Pufend. vocantur *primariò Cives*; fœminæ rursus, pueri, & Servi non nisi *secundariò*, *in J.N. & G.L. 7. C. 2. §. 20.* Plura de hac re videantur ibidem.

THESIS. IV.

Proxime, Societatem Civilēm, collatione ejusdem cum Libertate Nat. Illustrabit.

*Singulæ Obsequii partes, ad quas partis Cives obligantur, clarius sese animo insinuabunt, si conditionem illam respicias, in qua homines vivebant, anteqvam sese in Civitates securitatis gratia conferrent: in quo naturali statu, hoc a natura habent, quod sui amantissimi sint, studiosissimiq; proprii commodi: ut non incommode hoc genus rationalium animalium *Catellis Ariani Epicteti compares, L. 2. C. 22. dicentis.**

Ca-

33. Catellos non aliquando vidisti ad-
blandientes invicem, & inter se collu-
dentes, ut dicas; nihil illis esse aman-
tius? Sed ut videas quis iste fit amor,
carnem illis objicito, & cognoscet. Ve-
rum est quod Hobbes C. i. de Cive. re-
fert: revera, *inquis*, hominem esse a-
nimal, quod seipsum, suamq; utilita-
tem quam maximè & principaliter amat,
societatem autem & alios secundario dun-
taxat, & quatenus in ipsum aliqua inde
voluptas aut utilitas redundare potest.
Et quid mirum, si naturalis libertatis
præ civili vita magis sit cupidus? non-
ne illa arrideat palato præ hac? cum
eadem ipsa, tanto jure circumvallata sit,
ut homines nemini præterquam Deo
subjecti atq; obnoxii, citra antegres-
sum pactum & factum humanum sui
juris potestatisq; nulliusq; hominis im-
perio subjecti esse, etiam æquales singu-
li cum aliis intelliguntur. Qualis condi-
tio in ordine ad alios homines, vel per
fictionem repræsentari potest, quomo-
do nemo ullo vinculo aliiconjunctus est
quam

quā similitudine naturæ; vel considerari,
prout revera existit, hodie nempe inter
diversas Civitates, & quondam inter
patres familias segreges, quæ inter se
peculiari societate junguntur, cum re-
liquis autem omnibus nihil præter spe-
ciam humanam obtinent commune.
Inter plures statuum Naturalium a Dn.
Pufend. exhibitas differentias, in J. N.
& G.L.I. C. 1. §. 7. & C. 2. §. 1: obser-
vationem meretur, ille unicus, quem
admittit Theol. Lips. Valent. Alberti:
Solus, *dicens*, hic Status dignus, qui
naturalis dicatur; in quo non tantum
natura fuit integra; sed & ad eundem
corrupta, quantum fieri potest, forma-
ri & reformari debet, ductu Juris Nat.
quod naturaliter ex illo naturalissimo
statu reliquum in nobis invenimus. *et*
paulo post: Reliqui vero status, qui hic
præsupponuntur, hominemq; extra
Societatem &c. ponunt, non fingun-
tur tantum, sed & ei, nisi præter &
contra naturam, tribui non possunt. &
quæ sunt reliqua in Orthodoxo ejus

com-

compendio J. N. parteque priori. C. I. §. 31. Hanc pugnam nostram non facimus; sed & has & alias controversias intactas prudentes omittimus, temporis curarumq; angustiis exclusi. Hæc aliaq; penitus scrutari desiderantes, Specimina Controversiarum utriusque aperiant, tam Nob. Secretarii Regii, quam antea nominati Theol. ad satiatem ut spero pruritui satisfiet: *illius de statu Hominis naturali Cap. 3. vide.* Revertimur, unde digressi sumus. Hæc, quæ tot laudibus decantatur Lib. Nat. nomine tantum svavis, re autem vera multis scatet incommodis, eadem vide ex Off. H. & C. L. 2. C. I. §. 9. quæ nec extra Imperium vera esse nequit. *Ita Dn. Baclerus:* Potestate coercente, *inquit*, singulos se propterea ei subjecisse appareat, ut libertatem illam ferinam (ita naturalem illam societati Civili opponit) tot periculis obnoxiam, cum vera libertate, quæ sine potestate cogente seu imperio esse nequit, commutarent. *in Inst. Polit. L. I. C. 6. p. 77.*

Rem

Rem totam collatione quadam inter Lib. Nat. & Civilem perstringam, potissimum *argutissimis Hobbesij verbis, C. 10. §. 1. de Cive.* In statu naturali, *inquit,* quisq; propriis tantum viribus protegitur; in Civitate omnium: Ibi fructus ab industria sua nemini certus, hic omnibus: Ibi imperium affectuum, bellum, metus, paupertas, tœditas, solitudo, barbaries, ignorantia, feritas: hic imperium rationis, pax, securitas, divitiæ, ornatus, Societas, elegancia, scientiæ, benevolentia.

THESIS. V.

Ulterius, Debita Civium per partes exhibebit.

Libertate Nat. cognita, facile patet, quousq; Civilis illa, in actiones, vitam, existimationem & possessiones &c. per Summam Potentiam circumscribatur. Ergo Leges Civiles, quæ decreta Summi Imperantis civilis appellantur, ad decus & tranquillitatem Civitatis, actiones Civium determinant, & ijs tempus, locum, modum & personas

nas aliasq; circumstantias assignat: præterea non solū Civibus injungunt, quid in vita civili facere, quidvè omittere debeant; sed & vim executione pœnæ exercent: quâ destituuntur leges naturales, inque foro humano impunè violentur, salva tamen vindicta tribunalis divini. Deinde, submissione Cives in Imperatorem jus, quod vocatur vitæ & necis, seu potestatem in vitam & bona, mediante pacto transferunt, quam vel *indefinitè*, ex occasione belli, ad defensionem communitatis, ille obtinet: non obtinet solum, sed cives boni vitam sponte offerunt. Unde illud Symbolum Pugnantis pro Patriæ Libertate apud Horatium: *Dulce & Decorum est pro Patria mori*: qvod etiam, Ord. Equestris Palatum in nostro Regno condecorat; sed magis adhuc intrepidum pectus ipsorum Heroicorū, qui absolutum suum in Patriam patriæq; Libertatem amorem invicta fortitudine hacten⁹ declararunt. vel *definite*, ex causa delicti: Hanc cum formidine agnoscent omnes Malefici. Ultro, de existi-

ma-

matione hoc monendum: quamquam simplex illa, seu naturalis honestas, ex mero arbitrio Summorum Imperantium eripi alicui non possit; gradus tamen dignitatis inter Cives designare, summa est potestatis. Tandem, Cives in bona tam privata quam publica non nisi limitatum & a superioris arbitrio dependens habent dominium. Quia Leges Civiles valent primò, bonis eorum, usum rectum, ad utilitatem communem adtemperatum, adscribere. Deinde, partem bonorum ab Imperatore decerpitam, loco tributi & vectigalis, tenentur Cives concedere. Ultimò, bona subditū cuiuscunque ad usus publicos, urgente Reipub. necessitate, secundum Imperantis dominium eminens, arripi applicarique queunt; eis tamen de publico aliundevene debet refundi. *Hac singula accurate pro more suo Nob. Ghili: in Pol. sua Disp. 6. § 7 de Subd. vid. Off. H. & C. l. 2: c. 15. §. 4. conf. I.N. & G. l. 7. c. 2. §. 22. Dn. Puf.*

B

Ut

*Prærogativam Libertatis Civium ex Formis
Rerumpub. demonstrabit.*

Ut ut pactum illud, quod primi Civitatum Fundatores, præsenti angustia compulsi, pro sui præsidio securitateq; pepergerunt, durum videatur; intuitu tamen commoditatis inde redundantis, onus eorum sponte suscepsum infinita compensatur usura: In hanc nunc quam maximè oculos mentemque intendentes, fructuosum Civium obsequium, seu depositam cum fœnore libertatem naturalem, qvousque extolli queat, ex tribus deducamus cellulis: nunc primò, ex Formis Rerump. Hic, præsupponimus fundamenta Libertatis Politicæ esse duo, censente C: Hornio: unum generale omnibus Populis, *Salus Populi*: alterum speciale, qvales sunt leges singularum Rerumpub. Veluti in Imperio Germanico: *Aurea Bulla.* in *Dissert. super. inst. Polit. Boxhorn. L. I.* cap. 3. Thes. 8. Hic Scriptores quidem se fatigare solent: quænam forma nem-

nempe alteri præferri mereatur? Per
qvam salus Civitatis expeditius & cer-
tius procurari possit? Vel qvænam ad
abusū minus pateat? hisce tamē ullā de-
claratione satisfieri nequit. Cum primō,
nulla forma Reipubl. ita accurate potest
legibus adornari, quin per socordiam
aut malitiam Imperantium, ex illo ipso
regimine, in salutem civium instituto,
aliqua incommoda in eandem redunda-
re queant: ea causa maximē, quod ipsi
qui ad propellenda vitia constituti sunt,
ab iisdem immunes non existunt. Er-
go plenam perfectionem ubi conditio
rerum humanarum non admittit; ita
in qua reipub. forma, minimum malo-
rum sit metuendum, Oraculi fermè non
ingenii humani est exprimere. Præterea,
sumo qvoniam imperio, omnes formæ,
si modo regulares, animentur, nec De-
mocratia, quæ alias status popularis au-
dit, ex defectu summæ potestatis pe-
culiare licentiam membris suis pol-
licetur: quanquam Dn. Joh. Frid. Hor-
nius de civit. l. 2. cap. un. conetur De-

mocratiæ regulari etiam, summum derogare Imperium, sed frustra. Proinde pro inqvirenda præcellentia Lib. Civ. ex discrepantia Formarum Rerum publ: puto me, bono ac commodo Civi non magis quam *Marcell. verbis, apud Tacitum H. IV.* satisfacere posse : se meminisse, perhibentis, temporum, quibus natus sit, quam civitatis formam patres a vique instituerint; ulteriora mirari, præsentia seqvi: bonos Imperatores voto, qualescumq; tolerare. Adhuc addi debet: in quibusdam Civitatibus, Imperium cum primis Regium, circa exercendos suos actus esse liberum, alicubi ad certum agendi modum restrictum: illud absolutum, hoc limitatum audiunt, rationem facile est reddere hujus, originemque demonstrare. Propter imbecillitatem enim Judicii Principis futuri ab erroribus, non immunis: & secundò, propter arbitrium in prava flexilem, multi homines consultius duxerunt, tantam potentiam non ita absolute unius hominis judicio committere: cum huc faciat

Hero-

Herodiani, l.i.c. 4. Difficile est, dicentis, in maxima licentia moderari sibi, quasique fræna imponere cupiditatibus; Sed potius ut summa illa potestas, quæ ad salutem publ. ex pacto est introducta, ad illum finem certis legibus attemperetur. Utrumque imperandi modum statuit quoque Dn. G. Hornius. De limitato dicit: *Magistratus, legibus, intellige fundam. sunt obnoxii, quales hodie in Europa esse censentur omnes Reges Christiani, solo Duce Moscoviæ excepto, qui absolute imperat. Sic in tota Asia absolutum Imperium obtinent, nulla habita ratione Legum, veluti apud Turcas, Persas, Indos.* Hæc rursus ad institutum ita adplicantur: quod in Democratiis non ita manifeſte diſcri-
men inter has imperii denominatas af-
fectiones videtur deprehendi, quam in reliquis formis: ratio a Pufendor-
fio datur: *cum enim ex universis civibus conſet concilium illud, penes quod est sum-
mum Imperium, adeoq; nemini extra idem ex-
istit statutis jus sit quasitum, nihil obſtabit,
quod minus quolibet tempore, à populo eadem ab-*

rogari aut immutari possint. ex I.N.&G.
 L. 7 c. 6. §. 8. Unde etiam Libertatis laxio-
 ra fiunt fræna, non tamen ad libidinem
 usq;. Scriptores autē qvidam cum ex Li-
 bertatis privilegiis, licentiam qvamvis
 faciunt, vocis temperata significatione
 abusi, Democratiæ pariter, non sine sum-
 ma in summam potestatem injuria, ini-
 qva licentiæ jura tribuunt: Ubi nos rur-
 sus, cum cordatioribus, & Præc: Pufend.
 morbum potius ibi, quam rectam formæ
 ejus administrationem grassari dicimus:
 concessò hoc Tacito, sano tamen
 sensu: *Populi Imperium juxta Libertatem est;*
pauorum dominatio Regiae Libidini propior.
 6. An. c. 42. De Monarchia hoc dicen-
 dum: qvanquam omnibus formis po-
 testas sit summa; insignem tamen illa
 præ cæteris comoditatem habet: quod
 Monarcha ubivis temporis & locorum
 jura Majestatis exercere possit. Aliter
 Senatus & Populus: qui conventu, cer-
 to loco & tempore opus habent. Unde
 ille citius qvam hi, saluti publicæ suc-
 currere potest, non sine Libertatis poli-
 ticæ

ticæ, ad usum communem semper accommodatæ, successu optato.

TH. VII.

Eminentiam Libertatis Civium, in Imperio limitato investigabit.

Sanctitatem Summi Imperii non minus nos Christiani, quam saniores Gentiliū summa cum reverentia agnoscimus; quamquam in illam Doctorum descendamus sententiam: qvod modus administrandi summam potestatem, limitatus, in Civitate receptus, aliquam prærogativam Libertatis, Civibus pollicetur. Absolutum Imperium in sensu proprio, cum non quamvis Imperatoris licentiam, sed præcipue curā salutis publice ex proprio arbitrio, absq; ulla conditio ne absol. legum, statutorum & præscriptionū, importet: non minori quidem usura Rempub. conservat, quam Limitatum: ibi tñ. majori cum periculo mutationis boni Imperatoris in crudelem: ut supra patuit, ubi origo tam absoluti quam limitati Imperii, investigabatur. Ergo hoc imperiū prævalere illi certum est:

cum

cum summus Imperans, pacto & conventione tali potestatem in Populum sponte suscepere, ut secundum Leges & statuta, eam, in salutem Publicam exercere semper vellet ; juramento quoque se obstringens ad sancte servandum promissum. Libertas autem illa, hinc prophanans, consistit maximè in negativis: dicente Cl. G. Hornio. quia is populo non tam tribuit facultatem aliquid agendi, quam potestatem potius negandi & renunciandi quantum, ulterius pergit, apud quosdam populos libertas illa, penitus quasi abolita sit, & non nisi nomen ac imago restet. Imprimis in regno Galliae, unde Rex Galliae; verba sunt Cl. G. Hornii, vocatur Rex Asinorum: quia Galli quævis onera Rege jubente perferunt. Rex Hispaniae, Rex hominum: quia Hispani cum ratione reguntur. Rex Angliae, Rex Diabolorum: quia Reges suos pretextu Libertatis perpetuo vexant & plerumque occident. in Dissert. super Inst. Polit. Boxb. lib. 1. c. 3 ad Thes. 8. Modos autem omnes, qui Potestatem absolutam in limitatam vertere solent, per longum est recensere: suffi-

sufficiat unus, & potior ille inter plures, ex I.N. & G.Dn.Pufend. excerptus. Verba ejus potius quam mea esse volo, in negotio tam capitali: *Arctius* verò, dicit, constringitur Regis imperium, si expresse inter Regem & Cives sit conventum in delatione Imperii, ut ad certas leges fundamentales imperium gerat, ac super negotiis, circa quae absoluta disponendi potestas ipsi non est relictā, ad concilium Populi vel Procerum referat, neq; citra istius consensum quid decernat; secus si factum fuerit, nolle Cives jussis ejus circa talia teneri. L.7 cap.6. §.10. Rursus in §.12. Inde licet consilium, quod ab ejusmodi Senatu (idem iudicandum de conventibus ordinum) Regi datur, per se & volunt ex potestate imperandi, quae in isto bereat, hunc non obliget: occasionem tamen obligationi præbet, quatenus Regi representat, qua ratione officio suo in presenti negotio satisfacere queat. Ulterius ibidem. Neq; indignum judicabit Rex, si quadam ab ipso proposita Ordines non admittant. Nam utiq; promisit, sese ob oculos semper habitum utilitatem Reipub. de qua, certius presumuntur judicari plures selecti

qd am

quam unus. De Comitiorum necessitate perhibet idem, *Et si quando, dicens, negotia summam rerum spectantia, quæque in antecessum definiri nequeunt, inciderent, voluerunt, Civis scilicet, ea suscipi non nisi præscente & consentiente populo, aut ejusdem deputatis in comitia convocatis, ut eo minor occasio Regi præbeatur a salute regni aberrandi.* In Of. H. & C. l. 2. c. 9. §. 6. Ut Author hæc omnia, quæ magnam admodum Libertatem Civibus concedunt, ad justum temperet modum: dicit, p. nes Regem tamen esse debere, id concilium concilare, & dissolvere, ac negotia expedienda proponere, ne Regi nudum nomen relinquere aut irregularē Rempub. facere velimus I. N. & G. lib. 7. c. 6. §. 12. Item in §. 10. affirmat, *Per leges ejusmodi fundamentales imperium non reddi mancum: nec etiam in tali civitate duas existere voluntates; sed nec Regē ut summum Imperium habeat desinere: aut concilium ipso Rege esse superius: rationes vid. plicet.* inter alias cape hanc: summum nempe & absolute non esse unum & idem: illud enim absentiam superioris aut equalis in eodem ordine

ordinem notare: hoc autem, facultatem proprio ex judicio & arbitrio qualemcumque ius exercendi: hoc clarius deducere vult cum assertat in §. 7. in omni Civitate propriè dicta, existere imperium absolutum, saltem habitualliter, si non semper exercitio. Implicaret enim esse nemini obnoxium, & non habere ius statuendi de rebus suis ex proprio iudicio & arbitrio. acqviescam illis ex §. 10. Et longe diversa, ait, sunt hæc: Ego teneor sequi, quod huic placet, quia pacto me ad hoc obligavi; & ego teneor sequi hujus voluntatem, quia pro imperio mihi hoc injungere potest. videsis plura, satis pro Libertate Civium; non tamen, quod sperandum, cum injuria sanctimoniae Majestatis.

THES. VIII.

*Pluribus Argumentis Limitatum Imperium
illustrare perget.*

In tam arduo negotio præterire nolo hanc ventilatione dignam quæstionem: Num hoc verum sapienter & quoniam Reges a Deo sunt constituti, igitur potestas eorum a Deo est mensurata, ut nullo mo-

lo modo possit circumscribi, nec populus recte
 postulare. Resp. Certissimum est Imper-
 rium esse a Deo, voluit enim approba-
 vitq; ut Civitates constituerentur, qvæ
 sine summo Imperio intelligi nequeunt.
 Et qvia Deus voluit finem, media e-
 tiam præcepisse censetur. Nob. Pufend.
 in I.N. & G.L. 7.c.3. §. 2. Verum, quern-
 admodum secundum Dn. Pufend. tam
 a Deo qvam pactis humanis, summae
 potestates ortum trahunt; confer Rom.
 13. v. 1. & 1. Pet. 2. v. 13. nihil obstat, quin
 in arbitrio hominum fuerit relictum,
 qvam Reipub. formam in suum cœtum
 vellent introducere. Cordate Pbilip. Me-
 lancht. in Epist. philosoph. moral. Sciendum
 est, ait dissimiles esse formas regnum, &
 alibi alios esse gradus libertatis. Adprobat a.
 Deus omnes formas Imperiorum rationi &
 naturæ consentaneas. Sicut & Nob. Put.
 expresse fatetur: nullibi aliquod præceptum
 divinum exstare, ut liber populus Regem sibi
 impositurus non e.g. Ericum sed Johannem
 eligat; aut certam aliquā formulam divinitus
 sanctiā, sub qua omnibus Regibus imperium

sit deferendum. Qvomodo autem locus iste: 1. Sam. 8. quem sibi Libertatis Civium adversarii opitulari credentes, eodem, tanquā Herculis clava, repugnant, recte sit accipiendus , magni est momenti. Grotium in I.B.&P. l.i. cap. 4§.3. medium incedere viam credit Dn. Osiander in annot. super eodem & obser. 2. eum approbante nec non Nob. Pufend. Tradunt enim designari ibi Regis factum, sed quod effectum aliquod juris habeat , nempe non resistendi obligationem : Seu, ut Rex quando talia patrat, contra officium suum faciat, non magis tamen subditos ipsi posse resistere, quam se optimo jure talia ageret. Calculus. Dn. Pufend. in I. N. & G. lib. 7. cap. 6. §. 9. est: quod locus iste pravis Principibus non patrocinetur: sed nec ibidem dicit ultiro, a Deo per modum Legis certam velut mensuram regii imperii dictari, cui per humanas conventiones nihil possit addi, demive; sed simpliciter onera & impensas status regii , tam absoluti quam limitati delineari. Cladamus cum eodem: Igitur omnino est in arbitrio Libera-

Liberorum Populorum, absolutum Regi imperium, an certis sub legibus velint tradere, modo Leges istae in se nihil contineant imperium, aut ipsum imperii finem non evertant. Toti discursui de limitato imperio facile assentias, modo distinctionem observes: inter Civitatem instituendam & institutam; inter Regem creandum & creatum: ibi locum habent ea, quæ pro libertate Civium ex potestate limitata faciunt. hic minimè, & non sine offensione sanctitatis summi Numinis; ac violatione sanctimoniae Majestatis Civilis. Hic etiam Regi, ex pacto subditos suos in Libertate illa tueri, adeo incumbit, ut fidei religio, q̄da in susceptione ejusmodi imperii adstringitur, non admittat, ut postea clandestinis machinationibus absolutum sese Imperatorem reddet; aut per vim leges regni subvertet: non inquam licebit. poterit nihilominus & valebit valida sua potestate, non licita. Et ut Dn. Val. Alb. non licite, etsi validè, ob superioritatem Majestatis, in Comp.I.N.C.14.

§. 8. Quæ etiam summi illius imperii sanctimonia tanta est, ut asperitas Imperantis a Civibus patienter ferenda sit. Quidam & ubi atrocissimas injurias intentaverit, singuli potius fuga sibi consulent, aut quantumcunq; calamitatem sustinebunt, quam ferrum in durum quidem, sed tamen Parentem patriæ stringent. Off. H. & C. L. 2. c. 9. §. 4.

THESES IX.

Præcellentiam Libertatis Civium, ex modo acquirendi Imperium diverso, declarabit.

Adhuc scintilla Libertatis Civium non obscura, ejusque discrepantia, gliscit ex modo habendi summum Imperium diverso, quatenus scilicet is est vel plenus; vel magis minusque deminutus. Imperium autem acquiritur præcipue, vel occupatione; vel electione, vel hereditate. Sic qui justam contra se bellandi causam præbuerunt, ubi victi sunt, jure belli, vitam, libertatem personalē, & omnia bona potuerunt amittere. Hisce sane quacunque conditio relinquatur, pro beneficio Victoris habenda est. qui licet victimæ Libertatem per-

sonam

sonalem & dominium privatum relinquat;
 saltem tamen imperium in ipsos pleno & ir-
 revocabili modo sibi suisq; vindicare intelligi-
 tur. Quid autem sentiendum de reliquis
 modis acquirendæ potestatis summæ:
 præ metu & reverentia Majestatis, sen-
 sum suspendere, mihi tutissimum: pro
 me loqvatur. Dn. Pufend. ut cœpit, satis
 acutissimus libi Rex, ait, ultro a populo ad-
 sciscitur, singuli de suis juribus omnia sibi re-
 servasse presumuntur, quæ quidem cum natu-
 ra Civitalis consistere possunt. Adeoq; qua
 conditione in hisce regnis cives vivant non
 tam a Regis, quam ipsorum Civium arbitrio
 pendet: qui tamen utiq; de naturali sua li-
 bertate tantum sibi detrabere necessum habu-
 erunt quantum forma Reipub. quam intro-
 ducturi sunt, postulat. in I. N. & G. L. 7. c.
 6. §. 16. §. 17. alias eveniret, ut egregie
 ibidem. c. 2. §. 22. si enim, inquit, corpus
 limitationi summi Imperii Civilis non esset
 obnoxium, daretur Civitas in Civitate: quæ
 alio nomine exprimitur, status in statu.
 Hoc idem Argumentum tanquam her-
 culeum, in nostra aliquando incedisse
 tem-

tempora, pro defensione Majestatis bene sum memor, & ab hinc annos non bene multos. Præsentem materiam ultro exemplis illustrare mihi quidem animus fuit; etiam ostendere: quomodo cavendum vel maximè Subditis & Imperantibus, ne umbra Libertatis fallentur: quod fit, si in utrorumque postulatis & actis ad id unum attendatur semper: nimirum, *quantum quis e Repb. petat aut agat.* Sed in materia tam gravi versanti commode obvenit, Majestatis Potentiam a Prudenti quodam, assimilatam flammis, quæ propius accendentem urunt; longius vero abeunti nullum communicant calorem. Præter hoc quoque, ut pedem referam, receptuique canam temporis curarumque angustiæ vehementer monent. Bene ergo Vale B. L. boni consule, inque meliorum partem pro humanitate, quam præter alia, certissime mecum communem habes, ea interpretare, quæ in rerum articulo minus placido, rudi-

ter consarcinata , curiosis tuis oculis
 conspicienda se præbent. Sed, paulu-
 lum te morabor: exhibens, quod non le-
 ve pondus toti discursui dabit, de origi-
 ne Majestatis & Libertate Civium : ore
 alieno, utinam cum venia ! verba pro-
 feram, leges sanè : en Superi ! quam ar-
 gutas ! quam splendidas ! non ita pri-
 dem in Comitiis Holmensibus effusas:
 quæ, sicut Regias Regnique Ordinum
 aures summa dulcedine permulcerunt,
 ita & oculos jam animosq; eadem, vo-
 luptate absoluta ad satietatem paſcent:
 en advertite: lingua Patriæ pernobi-
 li prolatæ : **Såsom Huswudet intet**
tan skilas ifrån Kroppen / eller Kroppen
ifrån Huswudet / utan bægges fdr-
derff; så funna icke heller Undersåtarne
fråda ifrån Øfverheten/eller Øfverhe-
ten ifrån Undersåtarne/ut han begges
deras undergång. Så snart något af-
går för den ena/ så mistee den andra;
och alt hvad som feelar hoes Underså-
tarne/det satnas strax hos Øfverheten:
Så

Så snart uthi den naturliga Kroppen
 något ondt tråssar Lemmarna/ så skyn-
 dar det sigt straxt til Hufwudet / som
 är den förnembsta / och gäfver de an-
 dre både rörelse och länsell ; Alltså och
 uthi regementz Kroppen/ det onda som
 wederfars Undersätterne / det stiger
 straxt up til Konungen / som är alles
 deras Hufwud och Försvar: Deras ly-
 dande hans Olcka/ deras ofärd hans
 Olägenheet/deras stada hans Sweda/
 deras förtruc hans förderff/ deras å-
 lende hans ängstan; Men åter twert
 om: deras förfostring är hans tillväxt/
 deras Kraft är hans Styrchia/ deras
 Förmåga hans Förråd/deras välgång
 är hans sakra Winaig: så hårt åro dhe
 med hvar annan förfnippade/ så när
 åro de medh hvar annan förbund-
 ne; så at alt ledt och alt liust / alt ondt
 och alt Godt bläfver dem bågge til
 dels/ dem begge til Sorg eller Glädie.
 Concludo votis, in eodem Conventu
 magno pro patria nostra effusis. Sum-
 mus

mus Orbis Monarcha, Regis & Subdi-
torum animos vinculo constring
concordiæ; ut pectus Regium inex-
haustum maneat, Clementia, & Beni-
gnitate; quemadmodum etiam civi-
um, promptitudine, fidelitate, Ob-
servantia Amore & Re-
verentia!

